

Súd: Okresný súd Nové Mesto nad Váhom
Spisová značka: 12Csp/12/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3517200337
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 04. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Erika Trtalová
ECLI: ECLI:SK:OSNM:2018:3517200337.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nové Mesto nad Váhom sudkyňou JUDr. Ing. Erikou Trtalovou v právnej veci žalobcu: A. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. X/XX, R. V., právne zastúpeného: Mgr. Iveta Gavačová, advokát, so sídlom SNP 148, Stará Turá, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 36 865 141, v konaní o zrušenie rozhodcovského rozsudku, t a k t o

rozhodol:

I. Zrušuje rozhodcovský rozsudok vydaný Stálym rozhodcovským súdom zriadeným pri Asociácii pre arbitráž, zriadeného záujmovým združením právnických osôb Asociácia pre arbitráž, sp. zn. SRASpA XXXXX/XX zo dňa 27.10.2016.

II. Žalobcovi sa priznáva právo voči žalovanému na náhradu účelne vynaložených trov konania v rozsahu 100 %, ktoré je povinný žalovaný zaplatiť k rukám právneho zástupcu žalobcu do troch dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti uznesenia o výške náhrady trov konania. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Žalovaný je povinný zaplatiť súdny poplatok zo žaloby vo výške 331,50 Eur na účet Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, do 3 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 16.01.2017 proti žalovanému domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku sp. zn.: SRASpA XXXXX/XX vydaného dňa 27.10.2016 Stálym rozhodcovským súdom zriadeným pri Asociácii pre arbitráž so sídlom v Bratislave. V dôvodoch žaloby uviedol, že dňa 11.08.2014 uzatvoril so žalovaným Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX, podľa ktorej mu mal žalovaný poskytnúť úver vo výške 400,- Eur, ktorý mal vrátiť žalovanému v 12-tich mesačných splátkach po 66,- Eur, t.j. v celkovej výške 792,- Eur, teda podľa zmluvy bol povinný žalovanému uhradiť náklady spojené so spotrebiteľským úverom vo výške 392,- Eur, čo je suma len o 8,- Eur nižšia, než samotný úver. V zmluve uvedená RPMN vo výške 98 % sa prieči nielen dobrým mravom, ale je aj v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi platnými v čase uzatvárania zmluvy. Spolu so zmluvou boli žalobcovi predložené k podpisu aj ďalšie dokumenty (splátkový kalendár, dohoda o plnení v splátkach, dohoda o zrážkach zo mzdy, rozhodcovská zmluva), keď poskytnutie úveru bolo podmienené podpísaním všetkých týchto dokumentov, ktoré majú formu tzv. formulárových zmlúv, vopred zo strany žalovaného pripravených, bez možnosti žalobcu ovplyvniť ich obsah. Žalobca si rozhodcovskú zmluvu osobitne nevyjednal, nemal pred podpisom zmluvy ani dostatok času na podrobnejšie oboznámenie sa so všetkými podmienkami. Zmluvy podľa žalobcu obsahujú viacero neprijateľných zmluvných podmienok, a teda sú podľa § 39 Občianskeho zákonníka absolútne neplatné. Rozhodcovský súd sa vôbec nezaoberal otázkou posúdenia platnosti úverovej zmluvy a ostatných na ňu nadväzujúcich zmlúv, nedostatočným spôsobom odôvodnil prečo považoval výšku odplaty za primeranú a zaviazal žalobcu okrem iného i na úhradu trov mediáčného konania s odôvodnením,

že žalobca mediačné konanie zmaril, čo sa nezakladalo na pravde, nakoľko na výzvu mediačného centra písomne odpovedal, uviedol svoje námietky k výške uplatňovaného nároku zo strany veriteľa a dovoľával sa neplatnosti zmlúv. Zároveň uviedol, že vzhľadom na neplatnosť zmlúv môže byť jeho záväzok maximálne vo výške 334,- Eur, keďže si požičal 400,- Eur a vrátil 66,- Eur.

2. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe uviedol, že tvrdenia žalobcu nenachádzajú potrebnú právnu oporu, ktorou by dostatočne odôvodnil svoje tvrdenia. Žalobca bol vyzvaný na oznámenie výberu rozhodcovského súdu, čo však neoznámil, a preto rozhodcovský súd vybral žalovaný. Oznámenie o výbere bolo žalobcovi doručené, žalobca rozhodcovské konanie mohol odmietnuť, ale zostal nečinný a nič nenamietal, na základe čoho vybral rozhodcovský súd dodávateľ. Ďalej poukázal na to, že v zmysle rozhodcovskej zmluvy, mali zmluvné strany možnosť obrátiť sa aj na všeobecný súd, z čoho vyplýva, že nebola daná výlučnosť rozhodcovského súdu, keď nespokojná strana mala možnosť obrátiť sa na všeobecný súd. Žalobca mal tiež možnosť v lehote 10 dní odstúpiť od rozhodcovskej zmluvy bez toho, aby bola dotknutá platnosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Podľa žalovaného je nepochybné, že rozhodcovská zmluva, resp. doložka uzavretá medzi stranami sporu je nevýhradnou rozhodcovskou zmluvou, nakoľko umožňuje každej zmluvnej strane domáhať sa ochrany svojich práv buď prostredníctvom rozhodcovského konania alebo súdneho konania. Už len z tohto pohľadu rozhodcovská zmluva nevyžaduje od žalobcu, aby spory so žalovaným riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Poukázal na zásadnú prípustnosť rozhodcovských doložiek v spotrebiteľských sporoch, keď následné rozhodcovské konanie je vhodným prostriedkom riešenia sporov medzi dodávateľom a spotrebiteľom. Medzi žalobcom a žalovaným bola v predmetnom prípade uzatvorená rozhodcovská zmluva, a to na samostatnom liste papiera, oddelene od samotnej zmluvy o úvere. Žalobca svojím podpisom zo dňa 11.08.2014 vyhlásil, že s uzatvorením rozhodcovskej zmluvy súhlasí, zároveň vyhlásil, že bol pred uzatvorením zmluvy osobitne poučený o dôsledkoch uzatvorenia tejto rozhodcovskej zmluvy. Svojím podpisom ako vážnym, zrozumiteľným a určitým prejavom vôle súhlasil s uzavretím rozhodcovskej zmluvy, a preto jeho tvrdenia, že nemal vedomosť o rozhodcovskej zmluve sú mylné, nedôvodné a v tomto smere znáša dôkazné bremeno, ktoré ničím nepodložil. Žalovaný má za to, že si splnil všetky obligatórne náležitosti vyžadované zákonom o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, zákonom o spotrebiteľských úveroch a Občianskym zákonníkom, pretože predmetná rozhodcovská zmluva je uzatvorená písomne, individuálne na samostatnom liste papiera oddelená od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, žalobcovi bola daná možnosť využitia riešenia sporov buď formou rozhodcovských súdov alebo všeobecných súdov. Žalobca bol okrem toho vyzvaný dňa 16.11.2015 na výber rozhodcovského súdu alebo na možnosť odmietnutia rozhodcovského konania, pričom svojím nekonaním dal podľa zákona možnosť výberu rozhodcovského súdu žalovanému. Čo sa týka zmluvy o spotrebiteľskom úvere, má žalovaný za to, že nedošlo k naplneniu dôvodov, pre ktoré by bolo možné považovať zmluvu za bezúročnú a bez poplatkov, nakoľko nedošlo k naplneniu dôvodov uvedených v § 11 zák. č. 129/2010 Z. z.. Výška RPMN 98% stanovená v zmluve o úvere je hodnota vypočítaná pre prípad splatenia úveru v jednej splátke. Výšku RPMN žalovaný považuje za v súlade so zákonom, nakoľko výška odplaty pri poskytnutí peňažných prostriedkov je v súlade s nariadením vlády č. 87/1995 Z. z., nakoľko neprevýšila dvojnásobok priemerných hodnôt RPMN. Poukázal na to, že žalobca mal pri pocite, že podpísal nevýhodnú zmluvu, alebo že odplata, úrok či RPMN je vysoká, po podpise zmluvy o spotrebiteľskom úvere možnosť odstúpiť od zmluvy bez uvedenia dôvodu do 14 kalendárnych dní, čo nevyužil, z čoho jednoznačne vyplýva, že súhlasil s obsahom zmluvy a všetkými podmienkami poskytnutia spotrebiteľského úveru. Na základe uvedeného žiadal, aby súd žalobu v plnom rozsahu zamietol a žalobcu zaviazal k náhrade trov konania.

3. Súd vec prejednal a rozhodol za účasti právneho zástupcu žalobcu, v neprítomnosti žalobcu a žalovaného, ktorí svoju neprítomnosť ospravedlnili, s prejednaním veci v ich neprítomnosti bol vyjadrený súhlas.

4. Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením žaloby v spojení s písomným vyjadrením žalovaného, rozhodcovského rozsudku, zmluvy o spotrebiteľskom úvere, návrhu na začatie mediačného konania, vyjadrenia k mediačnému konaniu, výzvy na vyjadrenie k návrhu na začatie mediačného konania, rozhodcovskej zmluvy, dohody o zrážkach zo mzdy, splátkového kalendára, dohody o plnení splátok, štandardných európskych informácií o spotrebiteľskom úvere a zistil skutkový a právny stav veci.

5. Žalovaný je obchodnou spoločnosťou, podnikateľom, poskytujúcim úvery z vlastných zdrojov. Žalobca je fyzickou osobou, ktorá v súvislosti s poskytnutým úverom nekonal ako podnikateľ v rámci predmetu svojej obchodnej či podnikateľskej činnosti.

6. Zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 11.08.2014 vyplýva, že žalobcovi bol poskytnutý bezúčelový spotrebiteľský úver v sume 400,- Eur, ktorý sa žalobca ako spotrebiteľ zaviazal vrátiť s celkovými nákladmi vo výške 392,- Eur, t.j. celkovo vrátiť 792,- Eur. Celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom sú tvorené súčtom úroku vo výške 23,22 % ročne z poskytnutého úveru, čo predstavuje sumu vo výške 92,88 Eur a z administratívnych nákladov na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou vo výške 299,12 Eur (administratívny poplatok). Ďalej sa strany dohodli, že doba trvania zmluvy a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru nastane 19.07.2018. Žalobca zobral na vedomie, že výška ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN) je vo výške 98 % a výška priemernej RPMN platnej ku dňu podpisu zmluvy je 45,02 %.

7. V bode 9. všeobecných podmienok poskytnutia spotrebiteľského úveru sa uvádza, že za účelom zabezpečenia pohľadávok z tejto zmluvy veriteľ so súhlasom dlžníka požaduje poskytnutie zabezpečenia výlučne vo forme dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov a/alebo ručenia a/alebo zmluvnej pokuty. V bode 11. sa uvádza, že veriteľ a spotrebiteľ prejavili vôľu využiť mimosúdne inštitúty riešenia sporov vznikajúcich zo zmluvy. Zmluvné strany si dohodli možnosť pred rozhodnutím sporu v konaní pred súdom využiť mediáciu, pri ktorej pomocou mediátora riešia spor, ktorý vznikol zo zmluvy, vrátane sporu o jej platnosť, výklad alebo zrušenie. Uvedené spory v zmysle citovaného ustanovenia mali byť riešené pred Mediačným centrom s tým, že v prípade, ak druhá zmluvná strana nebude súčinná pri riešení sporu mediáciou, najmä, avšak nie výlučne, ak sa nedostaví na ústne konanie alebo nebude si preberať zásielky doručované Mediačným centrom alebo na také zásielky nebude dopovedať, bude sa mať za to, že nemá záujem o riešenie sporu mediáciou a mediačné konanie tak zmarila.

8. Z článku II. rozhodcovskej zmluvy zo dňa 11.08.2014 vyplýva, že všetky spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX uzatvorenej dňa 11.08.2014 vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, ako aj spory, ktoré vzniknú zo zmlúv súvisiacich s uvedenou úverovou zmluvou alebo zo zmluvných vzťahov zabezpečujúcich uvedenú úverovú zmluvu, ako sú napríklad ručiteľské vyhlásenie, dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov, dohoda o zmluvnej pokute, záložná zmluva na hnutelné a nehnuteľné veci, dohoda o vyplnení zmeniek, zmenka, dohoda o uznaní dlhu, zmluva o zabezpečovacom postúpení pohľadávky, a spory, ktoré vzniknú z uplatnenia práv z týchto vzťahov, budú riešené: a) pred Stálym rozhodcovským súdom, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na Stálem rozhodovacom súde; rozhodcovské konanie bude vedené podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu, a to jedným rozhodcom ustanoveným podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu, a to jedným rozhodcom ustanoveným podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu, pričom účastník rozhodcovského konania môže do 15 kalendárnych dní od doručenia rozhodcovského rozsudku podať Stálemu rozhodcovskému súdu žiadosť o preskúmanie rozhodcovského rozsudku; rozhodcovský rozsudok preskúmava iný rozhodca ustanovený podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu, b) pred príslušným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu. Zmluvné strany sa dohodli, že pokiaľ ktorákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu o rozhodnutie akéhokoľvek sporu, ktorý vznikne z právnych vzťahov uvedených v bode 1 tohto článku zmluvy vrátane sporu o platnosť, výklad alebo zrušenie zmluvy o úvere na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozvázovacu podmienku tejto rozhodcovskej zmluvy; ustanovenie tejto vety sa nepoužije v prípade, ak pred podaním žaloby na všeobecnom súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd vo veci, v ktorej je touto rozhodcovskou zmluvou v súlade s vnútornými predpismi Stáleho rozhodcovského súdu založená právomoc Stáleho rozhodcovského súdu. Zmluvné strany sa dohodli, že ktorákoľvek zo zmluvných strán má právo odstúpiť od tejto zmluvy aj bez uvedenia dôvodu, a to v lehote 10 dní od uzatvorenia tejto zmluvy. Odstúpenie od zmluvy musí byť v písomnej forme doručené v uvedenej lehote druhej zmluvnej strane.

9. Dňa 20.07.2015 bol Mediačnému centru Slovenskej rozhodcovskej a.s. so sídlom v Bratislave doručený návrh na začatie mediačného konania s tým, že žalobca z dlžnej čiastky 792,- Eur uhradil 66,- Eur, pričom dlžnú sumu podľa splátkového kalendára neplnil riadne a včas, čím porušil zmluvné

podmienky. Výzvou zo dňa 21.07.2015 bol žalobca vyzvaný, aby v lehote 10 dní od doručenia výzvy doručil dohodu o začatí mediácie a telefonický kontakt. Zároveň bol žalobcovi oznámený čas a miesto mediačného konania s tým, že je povinný sa vyjadriť k skutočnostiam uvedeným v návrhu a svoje tvrdenia doložiť, preukázať. Žalobca reagoval a listom zo dňa 27.07.2015 poukázal na viacero podmienok, ktoré v zmluve považuje za neprijateľné a ktoré sú slovenskými súdmi vyhlásené za absolútne neplatné.

10. Rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu sp. zn: SRSAspA XXXXX/XX zo dňa 27.10.2016 bol žalobca zaviazaný k zaplateniu 334,- Eur, úroku 4,33 Eur, poplatku v sume 299,12 Eur, úroku vo výške 23,22 % ročne zo sumy 334,- Eur od 29.08.2014 do zaplatenia, úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 334,- Eur od 20.07.2015 do zaplatenia, zmluvnej pokute 33,- Eur, trov mediačného konania 203,37 Eur, trov rozhodcovského konania 197,11 Eur, a to v mesačných splátkach po 120,- Eur pod stratou výhody splátok.

11. Podľa § 52 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti

12. Podľa § 53 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

13. Podľa § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré umožňujú, aby bol spor medzi stranami riešený v rozhodcovskom konaní bez splnenia podmienok ustanovených osobitným zákonom.

14. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

15. Žalobca sa v predmetnej veci domáha zrušenia rozhodcovského rozsudku sp. zn.: SRSAspA XXXXX/XX zo dňa 27.10.2016 vydaného Stálym rozhodcovským súdom zriadeným pri Asociácii pre arbitráž so sídlom v Bratislave, ktorý odvodil svoju právomoc vo veci konať a rozhodnúť na základe rozhodcovskej zmluvy zo dňa 11.08.2014, ktorej predmetom bolo riešenie sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 11.08.2014. Zo zisteného skutkového stavu je zrejmé, že žalovaný ako veriteľ poskytol úver v rámci svojho podnikania žalobcovi - fyzickej osobe - nepodnikateľovi. V zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka sa nepochybné jedná o zmluvu spotrebiteľskú. Spor medzi žalovaným a žalobcom, ktorý bol predmetom rozhodcovského konania tak vyplýval zo spotrebiteľskej zmluvy, v dôsledku čoho išlo o spotrebiteľský spor v zmysle § 2 ods. 1 zákona č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní účinného od 1. januára 2015, nakoľko žaloba bola podaná na rozhodcovskom súde dňa 08.09.2016.

16. Podľa § 73 ods. 1 zákona č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, ak nie je ďalej ustanovené inak, ustanovenia tohto zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní sa použijú aj na rozhodcovské konania, ktorých predmetom je spotrebiteľský spor začatý pred 1. januárom 2015. Právne účinky úkonov, ktoré boli urobené v rozhodcovskom konaní začatom pred 1. januárom 2015, zostávajú zachované.

17. Podľa § 73 ods. 3 zákona č. 335/2014 Z. z., rozhodcovská zmluva uzavretá pred 1. januárom 2015 sa spravuje predpismi účinnými v čase jej uzavretia.

18. Podľa § 45 ods. 1 písm. e) zákona č. 335/2014 Z. z., účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou proti druhému účastníkovi na súde domáhať zrušenia rozhodcovského rozsudku, ak spotrebiteľská rozhodcovská zmluva neobsahuje náležitosti podľa § 3 alebo je tu iný dôvod neplatnosti spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy.

19. Podľa § 45 ods. 3 zákona č. 335/2014 Z. z., súd v konaní o žalobe o zrušenie rozhodcovského rozsudku vždy preskúma, či sú dôvody na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa odseku 1 písm. c), e) a i) až l). Ak sa dôvod zrušenia rozhodnutia vzťahuje len na časť rozhodcovského rozsudku, súd zruší rozhodcovský rozsudok len v dotknutej časti, ak je dotknutú časť možné oddeliť od nedotknutej časti výroku rozhodcovského rozsudku.

20. Podľa § 46 ods. 1 zákona č. 335/2014 Z. z., žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku možno podať v lehote troch mesiacov odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku účastníkovi spotrebiteľského rozhodcovského konania. Ak účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania požiadal o opravu rozhodcovského rozsudku a rozhodcovský rozsudok bol opravený podľa § 42, lehota začína plynúť od doručenia rozhodnutia o oprave rozhodcovského rozsudku.

21. Rozhodcovský rozsudok bol vydaný dňa 27.10.2016, žaloba o jeho zrušenie bola podaná na súde dňa 16.01.2017, z čoho vyplýva, že bola podaná v zákonom stanovenej lehote.

22. Podľa prechodného ustanovenia § 73 ods. 3 zákona č. 335/2014 Z. z. sa rozhodcovská zmluva uzavretá pred 01.01.2015 spravuje predpismi účinnými v čase jej uzavretia. Ak bola v čase svojho uzavretia (z akéhokoľvek dôvodu) neplatná, zostáva neplatná aj za účinnosť nových predpisov a jej neplatnosť sa nekonvaliduje. Vzhľadom na uvedené bolo potrebné posúdiť platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní účinného do 31.12.2014.

23. Podľa § 3 ods. 1, 2 zákona č. 244/2002 Z. z. v znení účinnom v čase uzavretia rozhodcovskej zmluvy, rozhodcovská zmluva je dohoda medzi zmluvnými stranami o tom, že všetky alebo niektoré spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú v určenom zmluvnom alebo v inom právnom vzťahu, sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní. Rozhodcovská zmluva zaväzuje aj právnych nástupcov strán, ak to zmluvné strany v rozhodcovskej zmluve nevyľúčia.

24. Podľa § 4 ods. 1, 2 zákona č. 244/2002 Z. z., rozhodcovská zmluva môže mať formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve. Rozhodcovská zmluva musí mať písomnú formu, inak je neplatná. Písomná forma je zachovaná, ak je rozhodcovská zmluva obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami alebo vo vzájomne vymenených listoch, ak je dohodnutá telefaxom alebo pomocou iných telekomunikačných zariadení, 4) ktoré umožňujú zachytenie obsahu rozhodcovskej zmluvy a označenie osôb, ktoré ju dohodli.

25. V prípade, že súd zistí neplatnosť rozhodcovskej zmluvy, nezaoberá sa ďalšími otázkami meritórnej správnosti rozhodcovského rozsudku. Tieto otázky bude totiž riešiť v rámci následného konania v merite veci. Preto ak súd dospeje k záveru, že rozhodcovská zmluva je neplatná, obmedzí sa aj vo svojom rozsudku na riešenie tejto otázky.

26. V predmetnej veci sa žalobca domáha zrušenia rozhodcovského rozsudku argumentujúc neplatnosťou rozhodcovskej doložky z dôvodu, že ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku, a že táto nebola individuálne dojednaná.

27. Súd zistil, že rozhodcovský súd odvodil svoju právomoc vo veci rozhodnúť na podklade rozhodcovskej zmluvy uzatvorenej dňa 11.08.2014 formou vyplneného predtlačeneho formulára, v ktorom žalovaný ako veriteľ vyplnil označenie dlžníka - žalobcu a číslo zmluvy s dátumom jej uzatvorenia. Rozhodcovská zmluva nebola individuálne dojednaná, keďže sa jedná o vyplnené tlačivo vopred pripravené oprávneným, bez možnosti jej zmeny či úpravy. Rozhodcovská zmluva síce obsahuje vyhlásenie dlžníka, že s uzatvorením zmluvy súhlasí a vyhlasuje, že bol pred jej uzavretím

osobitne poučený o dôsledkoch jej uzavretia, avšak pri predtlačennom formulárovom znení, podpísaným dlžníkom v rovnaký deň ako zmluva o úvere, ťažko možno predpokladať, že si dlžník bol vedomý všetkých dôsledkov, ktoré so sebou "dojednanie" rozhodcovskej zmluvy nesie. Rozhodcovská zmluva bola žalobcovi predložená na podpis v ten istý deň ako samotná zmluva o úvere a spoločne s ňou. Uzatváranie rozhodcovskej zmluvy v momente uzatvárania zmluvy o úvere a za situácie, že veriteľ nie je povinný prijať návrh dlžníka na uzavretie zmluvy o úvere vedie podľa súdu k tomu, že dlžník reálne nemá šancu sa slobodne rozhodnúť, či rozhodcovskú zmluvu akceptuje alebo nie. Je logické vychádzať z toho, že ak má veriteľ pripravený aj formulár rozhodcovskej zmluvy, bude sa dlžník cítiť zaviazaný ju uzavrieť ("nerobiť problémy"), aby želaný úver dostal. To podporuje aj spôsob prezentácie zo strany žalovaného, ktorý predkladá žalobcovi celý zväzok dokumentov ako celok, ktorý treba na získanie úveru podpísať. Touto úpravou je fakticky odopretá možnosť spotrebiteľa brániť svoje práva pred všeobecným súdom, čím reálne dochádza k narušeniu rovnováhy medzi zmluvnými stranami v jeho neprospech.

28. Cieľom rozhodcovskej zmluvy je dosiahnuť prejednanie prípadného sporu rozhodcom ako súkromnou osobou, na ktorého zmluvné strany delegovali takúto právomoc. Často krát sa takáto rozhodcovská zmluva vyjadrí len v podobe rozhodcovskej doložky, ktorá splyva s ostatnými podmienkami v štandardnej zmluve. V porovnaní s ostatnými zmluvnými podmienkami je význam rozhodcovskej doložky osobitný, pretože v prípade sporu súkromná osoba rozhodne o právach a právom chránených záujmoch s cieľom dosiahnuť nový kvalifikovaný záväzok z pôvodnej zmluvy. Keďže sa tak udeje v súkromnoprávnom procese, požiadavka na rešpektovanie princípov súkromného práva rozhodcom vrátane princípu dobrých mravov je plne opodstatnená. Ak rozhodcovská zmluva nebola osobitne spotrebiteľom vyjednaná, ale vyplýva zo štandardnej zmluvy a teda zo vzťahu fakticky nerovnovážneho, obavy, že slabšia strana si svoj osud v závažnej veci, akou je prípadný neskorší rozhodcovský proces, nedokáže náležite naplánovať, sú plne namieste.

29. Rozhodcovská zmluva spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa tým, že znemožňuje spotrebiteľovi zvoliť iný spôsob rozhodovania prípadného sporu než v rozhodcovskom konaní, ak dodávateľ ešte pred spotrebiteľom podal žalobu na rozhodcovskom súde. Rozhodcovská doložka umožňujúca dodávateľovi výber rozhodcovského konania nenapĺňa záujem na ochrane spotrebiteľa. Z hľadiska ochrany spotrebiteľa tak nie je rozdiel medzi výhradnou rozhodcovskou doložkou a voľbou dodávateľa, ktorý spotrebiteľovi rozhodcovské konanie vnúti (porovnaj CSACH, K. Štandardné zmluvy. Plzeň : Aleš Čeněk, 2009. s. 214).

30. Rozhodcovskú zmluvu v predmetnej veci si spotrebiteľ osobitne nevyjednal, nakoľko bola vopred pripravená, na predtlačennom formulári. Mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť rozhodcovskému konaniu, ak ho vyvolal dodávateľ ako prvý. Rozhodcovský súd je pritom paušálnym spôsobom zakotvený v zmluvných podmienkach ešte pred vznikom samotnej štandardnej zmluvy. V subjektívne nearbitrabilnej (spotrebiteľskej) právnej veci zvlášť vznikajú pochybnosti o objektívnosti rozhodovacieho procesu. Rozhodcovská zmluva nebola dojednaná v čase vyššej bdlosti spotrebiteľa po vzniku sporu, ale na začiatku zmluvného vzťahu. Rozhodcovská zmluva je neprijateľná, pretože nebola spotrebiteľom osobitne vyjednaná a núti ho v určitých prípadoch neodvolateľne sa podrobiť rozhodcovskému konaniu. Neprijateľná rozhodcovská doložka sa prieči dobrým mravom a výkon práv a povinností z takejto doložky odporuje dobrým mravom. Akékoľvek plnenie priznané rozhodcom na základe rozhodcovskej doložky, ktorá je v rozpore s dobrými mravmi, je plnením, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi.

31. Pri posudzovaní rozhodcovskej zmluvy je potrebné poukázať na povinnosť súdu vykladať vnútroštátne právo vo svetle znenia a účelu smernice (rozsudok Súdneho dvora vo veci C-14/83 Sabine von Colson, Elisabeth Kamann v Land Nordrhein - Westfalen). K ustanoveniam právneho poriadku upravujúcich režim spotrebiteľských zmlúv predstavuje takéto interpretačné pravidlo smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, čo je podporené aj rozsudkom Súdneho dvora v spojených prípadoch C-240/98 - C-244/98 Océano Grupo Editorial SA, Rocio Murciano Quintero (C-240/98) v Salvat Editores SA a José M. Sánchez Alcón Prades (C-241/98), José Luis Copano Badillo (C-242/98), Mohammed Berroane (C-243/98), Emilio Vinas Feliu (C-244/98). V predmetnom rozsudku Súdny dvor o. i. konštatuje povinnosť národného súdu pri aplikácii ustanovení národného práva, ktoré sú skoršieho alebo neskoršieho dátumu než uvedená smernica, interpretovať ich pokiaľ je to možné vo svetle presného znenia a účelu tejto smernice. V konkrétnej veci treba mať na zreteli o. i. čl. 6 ods. 1 vyššie uvedenej smernice, podľa ktorého členské štáty zabezpečia,

aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok a bod 1 písm. q) prílohy smernice, podľa ktorého možno za nekalú považovať podmienku, ktorej zmyslom alebo účinkom je neposkytnúť spotrebiteľovi právo alebo mu brániť v uplatňovaní práva podať žalobu alebo podať akýkoľvek iný opravný prostriedok, najmä vyžadovať od spotrebiteľa, aby riešil spory neupravené právnymi ustanoveniami výhradne arbitrážou, nevhodne obmedzovať prístup k dôkazom alebo ukladať mu povinnosť dôkazného bremena, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, malo spočívať na inej zmluvnej strane.

32. Súd považuje za potrebné poukázať na rozsudok Súdneho dvora vo veci C - 40/08 - Asturcom Telecomunicaciones SL v. Cristina Rodríguez Nogueira, podľa ktorého Smernica Rady 93/13/EHS z dňa 5. apríla 1993 o neprimeraných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách musí byť vykladaná v tom zmysle, že vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o návrhu na nútený výkon právoplatného rozhodcovského nálezu, vydaného bez účasti spotrebiteľa, musí, pokiaľ má za týmto účelom k dispozícii nevyhnutné informácie o právnom a skutkovom stave, aj bez návrhu posúdiť neprimeranosť rozhodcovskej doložky obsiahnutej v zmluve uzatvorenej predávajúcim alebo poskytovateľom so spotrebiteľom, ak je podľa vnútroštátnych procesných pravidiel možné vykonať také posúdenie v rámci obdobných konaní na základe vnútroštátneho práva. Pokiaľ ide o neprimeranú doložku, prislúcha tomuto súdu vyvodiť všetky dôsledky, ktoré z toho vyplývajú podľa vnútroštátneho práva, aby sa uistil, že tento spotrebiteľ nebude uvedenou doložkou viazaný.

33. Podľa názoru Krajského súdu v Trenčíne, prezentovaného v uznesení 2CoE/231/201446 zo dňa 27.01.2015, vznik rozhodcovskej zmluvy vyžaduje individuálne rozhodnutie spotrebiteľa a jeho slobodnú voľbu o tom, že si vymieňuje rozhodcovské konanie, a to preukázateľne. Dĺžnik, ktorému je predložená typová spotrebiteľská zmluva v predtlačí, nemá vzhľadom na takúto podobu zmluvy v zásade reálnu možnosť ovplyvniť jej obsah. Predtlačené poučenie oprávneného v rozhodcovskej zmluve o dôsledkoch uzavretia rozhodcovskej zmluvy za situácie, keď je rozhodcovská zmluva uzatváraná v rovnaký deň spolu s úverovou zmluvou, odvolací súd nepovažuje za kvalifikované vysvetlenie vážnych dôsledkov rozhodcovského konania. Dĺžnik v takejto situácii mohol ľahko nadobudnúť dojem, že ide o tú istú úverovú zmluvu pozostávajúcu z viacerých listín a že pokiaľ úver chcel získať, bol povinný podpísať všetky listiny predložené veriteľom.

34. Krajský súd Žilina v rozhodnutí 5CoSr/1/2017 zo dňa 28.02.2017 konštatoval, že práve tým, že podľa rozhodcovskej zmluvy alternatíva riešenia sporov spočíva vždy na tej zmluvnej strane, ktorá podá žalobný návrh, je znemožnený spotrebiteľovi výber medzi všeobecným a súkromným súdom, naopak, núti ho podrobiť sa arbitráži vždy, pokiaľ žalobný návrh podá veriteľ. Možno konštatovať, že žalobca ako spotrebiteľ nebol oboznámený so všetkými dôsledkami, ktoré pre neho z rozhodcovskej zmluvy vyplývajú, pokiaľ súčasťou rozhodcovskej zmluvy nebol rokovací poriadok rozhodcovského súdu, prípadne jeho poplatkový poriadok.

35. Žalovaný postupoval v súlade s článkom II. bod 1 písm. a) rozhodcovskej zmluvy, podľa ktorého výber riešenia sporu na rozhodcovskom súde je právom žalujúcej zmluvnej strany. Súd v danom prípade videl nerovnováhu právneho postavenia strán v tom, že voľba rozhodcovského súdu bola uskutočnená jednostranne. Rozhodcovská zmluva bola uzavretá ako samostatný právny úkon, ktorej znenie zostavil veriteľ - žalovaný, ktorý fakticky určil subjekt, ktorý bude v rozhodcovskom konaní rozhodovať. Zo znenia rozhodcovskej zmluvy je zrejmé, že subjekt, ktorý bude mať v konečnom dôsledku právo voľiť medzi rozhodcovským a všeobecným súdom, bude takmer vo všetkých prípadoch žalovaný - veriteľ. Táto skutočnosť je zrejmá z porovnania miery práv a povinností zmluvných strán, keď miera práv veriteľa je dominantná oproti právam spotrebiteľa vzhľadom na minimálny rozsah dôvodov na podanie žaloby zo strany spotrebiteľa. Voľba výberu rozhodcovského súdu v tomto prípade spočíva na silnejšej strane. Súd dospel k záveru, že rozhodcovská zmluva zakladajúca legitimitu rozhodcovského súdu znemožnila voľbu žalobcu ako spotrebiteľa dosiahnuť rozhodnutie sporu všeobecným súdom. Dojednanie článku II. bod 1 písm. a) je neprimeranou podmienkou, dojednanou v rozpore s ustanoveniami § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a s ustanoveniami Smernice Rady 93/13/EHS, preto nemôže byť platným právnym úkonom. Rozhodcovský súd založil svoju právomoc na rozhodcovskej zmluve, ktorá je neprijateľnou podmienkou, absolútne neplatným zmluvným dojednaním, a preto je nesporné, že rozhodcovský

rozsudok bol vydaný v rozpore so zákonom, je nulitným aktom, a preto boli splnené zákonné podmienky na jeho zrušenie.

36. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd v súlade s § 255 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 262 ods. 2 C.s.p., v zmysle ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. V predmetnom konaní súd žalobe v celom rozsahu vyhovel, a preto súd priznal žalobcovi ako úspešnej strane právo na náhradu účelne vynaložených trov konania v rozsahu 100 %. O výške trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením.

37. Podľa § 4 ods. 2 písm. u) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, je od poplatku oslobodený spotrebiteľ domáhajúci sa ochrany svojho práva podľa osobitného predpisu.

38. Podľa § 2 ods. 2 veta prvá zákona č. 71/1992 Zb., ak je poplatník od poplatku oslobodený a súd jeho žalobe alebo návrhu vyhovel, zaplatí podľa výsledku konania poplatok alebo jeho pomernú časť žalovaný alebo odporca, ak nie je tiež od poplatku oslobodený.

39. V súlade s vyššie citovanými ustanoveniami súd k zaplateniu súdneho poplatku vo výške 331,50 Eur (položka 3 písm. c/ Sadzobníka súdnych poplatkov) zaviazal žalovaného.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Trenčíne cestou tunajšieho súdu písomne, v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka, uvedie sa, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.

Odvolanie podľa § 365 ods. 1 CSP možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočnila jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.